

Fremtidsscenarier: Fødevarerområdet År 2025 10 madtrends

Innocoast
Trendseminar om mad og turisme
Gudhjem 25. April 2017

Jon Sundbo
Roskilde Universitet

Fødevarer scenarier 2025

Hvad vi gjorde

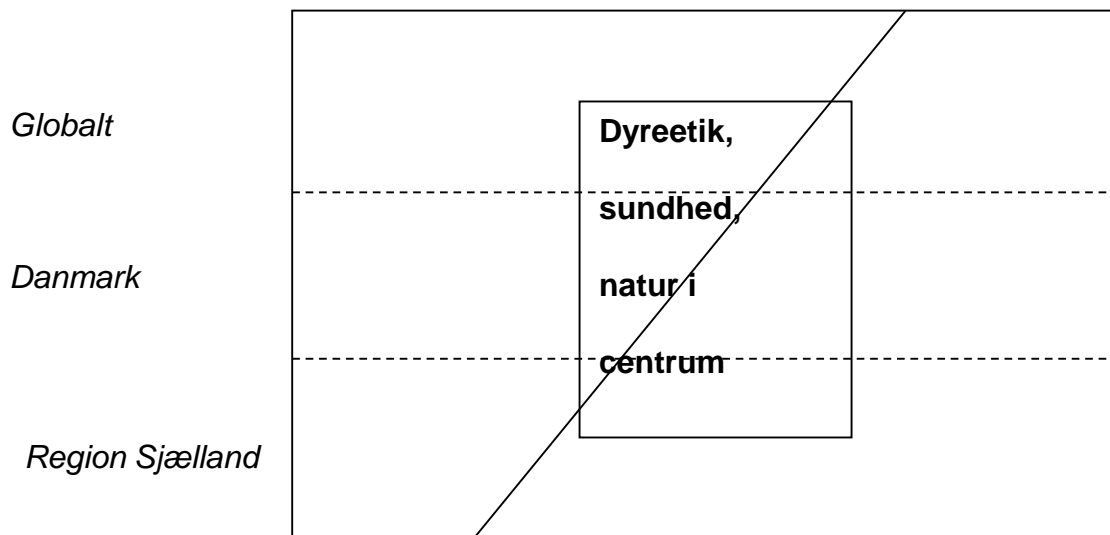
- Forskergruppen på RUC opstillede 5 mulige scenarier og spørgsmål om tilstanden i år 2025
- En gruppe eksperter blev bedt om at tage stilling til scenarierne
52 eksperter af alle kategorier (f.eks. landmænd, supermarkeds kæder, forskere, forbrugere)
- Forskergruppen nogle nye scenarier.
- De nye scenarier blev testet i et seminar med eksperterne

Mad til hverdag og fest

hovedscenariet år 2025

Højteknologisk
fødevareproduktion.
Funktionelt samfund

Højgastronomisk
fødevareproduktion.
Oplevelsessamfund

Hovedtendenser

- * Man laver mindre mad selv. Køb af færdigretter og brug af restaurant og kantiner udgør en større del af måltidsforbruget. Man køber mere via internettet
- * Fødevaresektoren er præget af højteknologisk, industriel produceret mad, der er sundt, miljørigtigt og dyreetisk
- * Samtidig er der en højgastronomisk oplevelses-bølge med lokale fødevarer og gastroturisme
- * Region Sjælland profiterer mest af den højgastronomiske oplevelses-bølge (gælder sikkert også Bornholm)

Produktion og distribution år 2025

Højteknologisk sektor

- Dansk landbrug og fiskeri er blevet storskala og præget af højteknologi.
- Fødevaredistributionen er globalt koncentreret i store supermarkeds kæder
- Eksportmæssigt har Danmark stor fremgang på udvalgte fødevarerområder, andre går tilbage.
- Råvareproduktion er lidet rentabelt, pengene ligger i forarbejdning og distribution samt storskala-catering (kantiner o.l.).
- Der er mange arbejdspladser i fødevarer sektoren, men de er koncentreret i nogle få geografiske områder – industricentre.
- Arla og Danish Crown klarer sig godt på verdensmarkedet, men råvarerne er langtfra altid danske.
- ISS og et par andre virksomheder har etableret globale kantineselskaber.

Produktion og distribution år 2025

Højgastronomisk sektor

- Samtidig er der udviklet en højgastronomiske sektor. Den består af nye gastronomiske primærproducenter og nye typer detailhandler, fødevaremarkeder m.v. Restauranter blomstrer indenfor denne sektor. Omsætningen øges og fortjenesten er god.
- Den højgastronomiske fødevarersektor lever i en symbiose med mediesektoren. Nye gastronomiske bølger skabes gennem medierne (blade, TV, Internetsider, kommunikation på Facebook o.l.).
- Der er udbredt hjemmелеvering af friske gourmetprodukter som kaffe, grøntsager, men også retter.
- Måltidsomgivelserne spiller en lige så stor rolle som selve maden. Stor interesse for møblement, belysning, køkkenudstyr, service osv.
- Restaurantbesøg, specialbutikker, mad og måltidsoplevelser og gastroturisme karakteriserer turismen.

Nye tendenser i scenarierne

- * Nye Nordisk Køkken
- * Lokal mad – terroir
- * Oplevelse central (“hård økologi” erstattet af ”i pagt med naturen”)
- * Mad i medier
- * Mad og måltider som social identifikation (NNK for de øvre klasser – chips og cola for de nedre klasser)
- * Gastro-turisme stor tendens (1/3 af turisterne i København kommer bl.a. pga. mad)
- * Arbejdspladserne bliver ikke skabt i landbrug og traditionel fødevareindustri – men i restauranter (7.500 jobs i løbet af 8 år) og i måltids-service (convenience food)

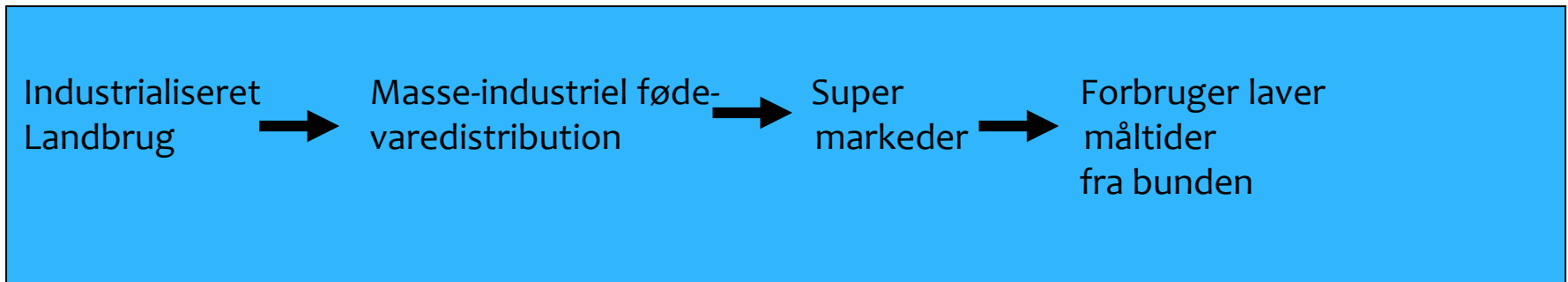
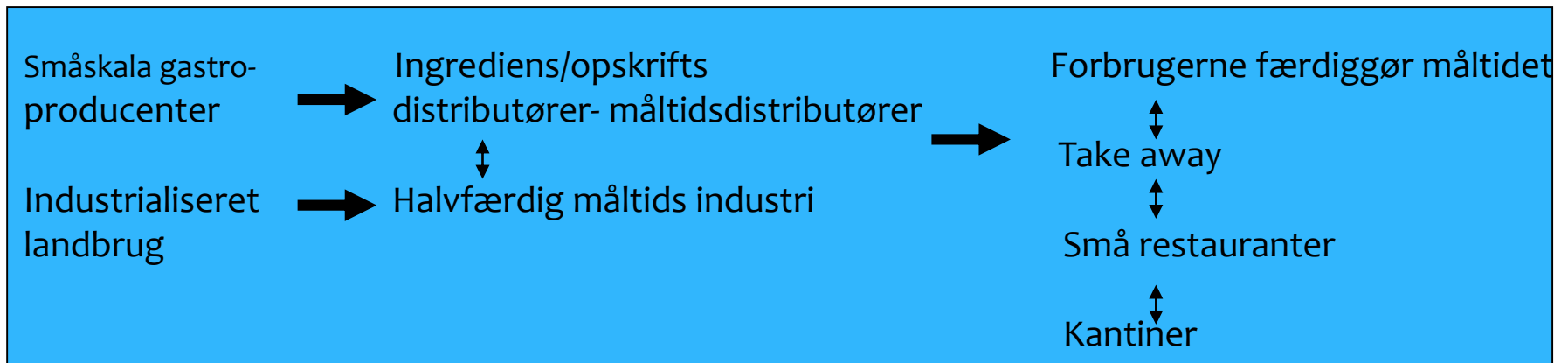
En bemærkelsesværdig tendens

Convenience food

- * Interessen for mad og madoplevelser er steget
- * men kompetencen og tiden til at lave mad er faldet

Convenience mad – en alternativ forsyningskæde *mere service og oplevelse – højere priser og omsætning*

Den industrielle forsyningskæde
ekstrem priskonkurrence og produktivitets-pres

Mad til hverdag og fest

Bornholm

- * Ikke så meget højteknologisk landbrug og massefødevareindustri
- * Klarer sig godt på højgastronomisk oplevelses produktion
- * En stigende gastroturisme
- * Skabelse af vækst og jobs afhænger af om den lokale højgastronomiske madproduktion og gastroturisme udvikles

Havets genkomst – Det akavare samfund

Traditionelle produktionsformer som plante- og dyreavl har medført stigende priser og kan ikke brødføde den øgede befolkning. De har også store miljømæssige omkostninger.

Derfor udnyttes havets ressourcer i stigende grad. Det er både fisk, havdyr og havplanter (f.eks. tang og alger).

Nye industrier og fællesskaber opstår omkring disse havressourcer, inklusive turisme. Danmark klarer sig økonomisk godt.

Havets genkomst – Det akavare samfund

Produktion og distribution år 2025

- Havfødevarer efterspørges af befolkningen; det er sundt, billigt og klima- og miljørigtigt.
- Havbrug er stærkt udviklet og har overtaget landbrugets rolle som hovedproducent af fødevarer
- Fisk har i høj grad afløst kød fra jordbrugsdyr som den største animalske fødevarekilde
- Man udnytter havets vegetabiliske ressourcer (plankton, alger, tang), som i vidt omfang erstatter gartneriafgrøder.
- Helt nye primærproducent konstellationer og distributionssystemer for havprodukter (som er en hurtig og nedkølede distribution) er opstået globalt.
- Restauranter lægger vægt på fisk, skaldyr og havprodukter.
- Det slår igennem på turismen, som i stigende grad får hav (ikke sol/bade formål) som tema.
- Danmark klarer sig godt.

Havets genkomst – Det akavare samfund

Bornholm

- * Noget for Bornholm?
- * Er Østersøen for forurennet?

10 vigtigste madtrends – lige nu

som medier, trendsættere, eksperter ser det

- Mad større betydning (for middelklassen) – foodies – fx i attraktioner
- Sundhed, klimaproblemer- økologi - ”Rene varer” – fri for GMO, tilsætningsstoffer, antibiotika, gluten, laktose
- Dyrevelfærd og bærbart naturudnyttelse
- Convenience food (inklusive mere restaurant-forbrug)
– Måltidsleverance/take away til sommerhuse
- Digital mad: Køb via nettet (madvarer, færdigmåltider); tilgang til mad gennem nettet (fx opskrifter mv.)
- Lokal mad – mere gårdbutikker og markeder (men hvordan smage at det er lokalt?)
- Sund fast food
- Opleve fremmede kulturer gennem maden
- Forhåndsbetaling på restauranter – skrappe afbestillingsregler
- Nyt Nordisk Køkken – mindskes Nyere: Sydamerikansk køkken, etnisk mad, mere hav (fisk, skaldyr, evt. vegetabilsk hav-mad), mere grøntsager/mindre kød

Mad trends udvikles af tre dimensioner

a. Funktion (service): Hvordan man får måltider

Convenience og internet-køb. Discount og fastfood. Stigende brug af Restauranter, madmarkeder, madfestivaler, gårdbutikker;

b. Sundhed og bekymring for natur, miljø og klima (den materielle dimension)

Sundhed og bekymring for natur og dyrevelfærd. Økologi, frilandsdyr m.v. Vegetarianisme. Ingredienserne i maden. Sund fastfood.

c. Smags-oplevelser og kultur (oplevelse)

Mad og måltider som turist-oplevelse i vækst. Mad-bølgerne er i vækst, men udskiftes stadig hurtigere. Lokal mad trend, dvs. lokalt terroir og mad-innovation; madkultur er moderne og lokal, men også global